

gára. Abbeville ettől fogva az érdeklődők zárandoklásának központjává lett, s a Somme völgyében egymást érték az újabb meg újabb kutatások, sőt a mint a fölfedezések híre ment, másutt is hasonló vizsgálatnak vettek alá a folyományok s a keresést mindenütt siker koronázták.

Boucher de Perthes felfedezéseivel egyidejűleg egy szerencsés véletlen folytán Svájcban is gazdag tér tárult fel az őstörténelem művelői számára. A svájci tavak ugyanis az 18³⁴ években rendkívül lepadtak s e körülményt a szemes tóparti birtokosok kertjeik nagybővítésére használták fel. S midőn a kőfallal körülvett új területet a tó sárának ki-meregetésével töltöttek fel, abban számos kő-csont- és bronzeszközre, nemkülönbön cserépdarabokra akadtak. Mihelyt a dolgról dr. Keller értesült, a helyszínen megejtett vizsgálat következtében a svájci tófalvak felfedező sével gazdagítja az őstörténelem lapjait.

Minden újabb lelet nemcsak bővebb világot vetett arra a sötétségre, mely az emberiség történetét az írott följegyzések kora alatt borítja, hanem egyuttal további szélesebb körű kutatások tetelére is ösztönöl szolgált. Így vonattak be a kutatások keretébe lassan-lassan a barlangok, tőzegtelepek, régi temetkezési helyek, erődök, tábor és csatások, sőt véletlenül Dániában oly régi falvak nyomaira is akadtak, melyeknek vadászati és halászatból élő népessége ételei maradványait szemétdombok alakjában, házai, falvai körül halmozta fel.

Egyébiránt az ily kőeszközök s általában a régi műveltség egyéb bizonyítványai mint teszem a temetkezési halnak, dolmennek, vár-erődök, tófalvak, konyhahulladékok stb., nem csupán Európában lelhetők, hanem egy-szölván mindenütt az egész földszínen Indiában épűgy, mint Észak- és Dél-Amerikában, Afrika és Ausztráliában. — Sőt az Európa és Ázsián kívüli földrészek lakói az európaiak által felfedezettéskig, mindenütt ugyszölván folyton még kőeszközöket használtak. Ennélfogva ezen népek ismerete élénk világot deríthet az őskorban kőeszközöket használt európai népek állapotára.

Mind e fölfedezésekből az derül ki, hogy földünket sokkal régebb idő óta lak hatja már ember, mint ezt az eddigi korszakítás öt-hat-ezer éve megengedni látszik, mert ez eszközök s fegyverek több egymásra következett polgárisultság készítményei s egyuttal letesítők, mivel e kettő egy látszik egymásra kölcsönösen kiegészítőleg hat vissza s ma már közmegegyezés a tudósok közt, hogy a legregibb polgárisultság eszköze kőből, az erre következetté bronzból s a legújabbéban csak vasból készítve. Mellán osztották ennélfogva a történetet megelőző időt kő-, bronz- és vaskorszakokra.

Nagyon természetes, hogy az ember művelődésének első időszakában oly anyagokból készült eszközeit s fegyvereit, a melyekre legkönnyebben szert tenni bírt. Ilyenek a föld felületén mindenütt található kők s az elejtett állatokból kikertülő csont. Ezeknek felmunkálásához sem kívántatott valami rendkívüli nagy ügyesség, legkivált ha a kőkor első szakát, az ugynevezett őskort jellemző durva, s csupán koczogtatás által alakított, de soha sem simára csiszolt, s többnyire kovaköből készült eszközöket vesszük tekintetbe. A kőkor későbbi időszakát az ugynevezett újkort azonban már sokkal csinosabb készítményű s

készörülés vagy dörzsölés által gondosan simított, s anyagukra nézve a legkülönfélébb s gyakran Európában nem is található sziklafajokból csinált eszközök jellemzik. Sőt e két kőkort még az eszközök feltűnőleg elütő alakja is felismerhetővé teszi. Az őskori eszközöknek ugyanis mindenkor keskenyebb, az újkorkoraink ellenben rendszerint szélesebb vége van élése téve s így metszéshez idomítva.

A fémeszközök feltalálása jelentékeny haladást jelez a polgárisultság terén. Hanem a bronz mai napság is drága érc, feltalálása-akor pedig még kevésbé lehetett oly olcsó, hogy mindenkinek könnyen hozzáférhető és így a műveltséget a nép minden rétegében nagyban terjesztő közeg válhatott volna belőle. A bronz alkalmasint mindig csak a gazdagok kiváltsága maradt, a szegénység pedig még a bronzkorban is kőeszközöket használt. Csakugyan találunk is kőfegyvereket s eszközöket igen gyakran a bronzkori sírokban.

A vas még a bronz felfedezése után is nagyon sok időre található ki, mert ennek érce korántsem oly szembetűnő, mint akár a réz, akár az ón s kiolvastása s felmunkálása is sokkal több nehézséggel jár, mint az egyszerűen formába önthető bronzé. Hanem e mellett megvan azon előnye, hogy műveltség terjesztő közegül a bronznál sokkal alkalmasabb, mivel olcsóságánál fogva a legszegényebb ember is megszerezheti, s így a polgárisultságot az alacsony pör kunyhókban ép úgy, mint a fő anguak palotáiban egyaránt terjesztvén, ez által az emberiségnek nemcsak tömege, hanem gyors emelkedését s tökéletesülését is lehetővé teszi.

A mi már az őskorban, Európában élt népek életviszonyait illeti: ezekről egyelőre fájdalom, nem sokat tudunk. Hanem feltehető a műveltség legalacsonyabb fokán álló újkori vadnépek példájából, hogy a magas rendű állatok sem anyagi, sem szellemi tekintetben nem sokban múltak felül. Eddig lelt maradványaiól ítélve kizárólag halászat s vadászatból éltek, a polgárisultság alapellékeli: a földmívelés és baromtenyésztéshez eliben egyáltalán nem értettek; mivel telepeikből még a legelső házi állat, a kutya csontjai is hiányoznak.

A tűz használatával sem lehetek ismerő ek, mivel sem hamu, sem cserépedény nem maradt utánok. Lakhelyeiket se maguk készítették, hanem ilyenek a folyamok mentén támadt padmalys és így eső és szél ellen menedéket nyújtó helyeket vagy a természetes barlangokat választották. Franciaországban akadtak ily barlanglakásokra, melyeknek az új kőkorbán is használatban maradt részét azután a már műveltség nép fágítgatta, idomítgatta úgy, hogy egészen az arabiai Petrahhoz hasonló sziklavárosok vált belőle.

Egyébiránt még az sem volna rendkívül feltűnő, ha kunyhókat bírtak volna építeni, mivel ilyesmit a chiapanz majom is készít magának. A kőeszközök feltalálása sem járható nagy esztendővel mivel ugyanazon állat a keményebb magvak feltörésére szinten követ használ, a miből fejlődhetett a kőkalapács s ennek esetleg kicsorbult s így élése vált felől a metsző eszköz.

Őskori temetkezésre, mely biztosan erre a korra volna visszavihető, még eddig nem akadtak.

Egy feltűnő sajátoságot a francziországi barlanglakóknál azonban csakugyan észlelték s ez az, hogy a mi még sokkal műveltebb új kő- és bronzkorban sem található, ezeknél a

leábrázoló művészet meglehetősen fokra fejlődött. Elégé találó állat s növénytanúzások s faragványokra akadtak az őskori barlanglakásokban holott egybeült az újkorkorban pusztán egyes vonalokból állt a díszítés, az edényoldalokon ehez legfőkébb körömbenomás, vagy a nyers sár köré kerített kötel nyomából állott minden ékítmény; a bronzkorban ezen alakokhoz a tökéletlen, mert köröz nélkül esinált körvonalljárult, csak a vaskorban kezd feltűnődezni az állat s növénytanúzatokból alkotott díszítményrajz, nemkülönbön az írás is. E mindenesetre sajátos túnemény kimagyarázásául mást nem képzelhetünk, mint hogy a művészeti képesség nem annyira a műveltség teremtésévé, mint inkább nemzeti sajátosság származéka mely magyarázatot ezigényünk zenei képessége is támogatni látszik.

(Folyt. köv.)

OLVASÓINKHOZ!

Szíves bizalommal felkérjük a nagy közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hozzájuk mielőbb beküldjék sziveskedjék, nehogy a lap küldésében fenakadás történjék. Előfizetési árak úgy helybe mint vidékre: Egész évre 10 frt Január—Junius fél évre 5 frt Január—Márczius negy. évre 2.50

Egyszermind tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy új évtől kezdve

„DONGÓ“

ezim alatt új, képekkel ellátott éleczlapot indítottunk, melynek előfizetési ára:

Egy évre 5 frt Január—Junius fél évre 2.50 Január—Márczius negy. évre 1.25

Mindkét lap együtt:

Egész évre 13 frt Január—Junius fél évre 6.50 Január—Márczius negy. évre 3.25

Előfizetések és hirdetések a lap részére Debreczen (főpiacz, Sz. Nagy Károly ház) Kutas úti háza nyomdájába küldendők. Helyben előfizethetni T. E. L. J. K. Lajos és ifj. Cs. Á. h. y. Károly urak könyvkereskedésében is elfogadtatnak.

HELYI HIREK.

* Vakmerő gyilkossági kísérlet Oty vakmerő, oly megdöbbenő gyilkossági kísérlet történt ma reggel városunkban, mely Debreczen bűnkronikájában ritkítja pártját. Egy fegyenc, ki csak nem régen vált meg a börtön komor falaitól, támadt rá — minden ok nélkül — forgó-pisztolylal városunk egyik legiszteletbebb, s legszeretettebb polgárára: **Beke Mihály** városi árvaszéki elnök urra, s csak a gondviselés, mely az igazak felett örökösök, akadályozta meg, hogy a gyilkossági kísérlet szomorubb eredménnyel, mely városzerte óriási szenzációt keltett, a következő értesítést vettük:

— Ez a madárkának a kalitkája! — szolt mosolygva az olasz.

Ezzel leszállottak mindketten a lórói s XIII. Lajos oly pástori jelenetnek volt szemtanuja, mely őt egészen elbájolta.

Egy nagy, erőteljes ifjú egy cseresznyefáról szedte a gyümölcsöt s az alatt álló Krisztinának kalapjába hullatta azt.

Krisztina fekete vállat és vörös szoknyát viselt.

A népies viselet elfedte ugyan előkelőségét, de azért nem kevésbé jól állott az neki.

E közönséges öltözet nagyon bosszantá a király szemét. Különbön is feltékeny volt ama bizalmasság miatt, mely a hölgy és a fiatal ember közt létezni látszott, amennyiben ezt meghitt vidám csevegésükből s nevetésükből sejtette.

— A király! — kiálta egyszerre az anerei Marsal.

Krisztinának arczáról rögtön eltűnt minden vidámság. A zavarba jött Perrier Ferenc pedig sietve kuszolt le a cseresznyefáról.

— Bagolyhoz hasonlítok e én? — morgogá XIII. Lajos Ugy látszik megzavaram örömeiket s jelenlétémben még cseresznyét sem mernek szedni.

— Hát azt kívánja e felséged, — kérde Concini hizelegve — hogy alattvalói a szokott tiszteletet megtagadják irányában?

— Jobb lenne, ha ezt ön figyelemben tartaná akkor, midőn a királynak szíelő sürgönyöket felbontja, — válaszolt a fiatal király bosszusan.

— Krisztina jelenléte annyira zavarba hozta a királyt, hogy nem volt tisztában arra nézve, mikép kezdje meg vele a társalgást.

Concini e közben észrevételeit visszavonult, miközben Perrier Ferencnek intett, hogy kövesse őt.

A burgundi látszólag engedelmesskedett; visszavonult, de csak azt, hogy egy bokor mögé rejtőzzék el s hallgatónyi kezdett.

Midőn a király azt hitte, hogy Krisztina

Beke Mihály árvaszéki elnök, ki a nagyhatvan-utczán lakik, midőn a városházán levő hivatalába megy, rendszeren a nagyhatvan-utczát és nagyujtuczát összekötő ugynevezett pástiközön tén át a nagyujtuczára, onnan pedig a fűtuczára. Ma reggel 9 órakor is ezen utat választotta. Nyugodtan haladt, nem is sejtve a rá várakozó veszélyt, de midőn a pásti-köznek a nagyujtuczára vivő szegletehez ért, ott várt reá az orgyilkos, ki hátulról orozva, négy-öt lépés távolságból, kisebb kaliberű forgó pisztolyból reá lött. Beke ur megretten fordult vissza, hogy támadóját megláthassa, a ki azonban menekülni igyekezett. A menekvés azonban nem sikerült, mert Bauer nevű közhonvéd, ki a lefolyt jelenetnek tanuja volt e szavakkal: „Vagy élek, vagy halok!” hirtelen utjá állotta a merénylőnek. Ez, hogy menekülhessen, Bauerre is reá lö, de nem találta. Ekkor magát akarta megölöni, de a pisztoly nem sült el, külbömben is már akkor Bauer erős kezekkel torkon ragadta őt s földre tiporta. Az elősiető rendőrök aztán bekisértek a tettest, a II. ker. rendőrkapitány-sághoz Beke Mihály az arra siető dr. Katz helybeli fiatal orvos ur karjaiba hanyatlott s az ő támogatása mellett hazá ment, hol e szóval fogadta megremült rokonait: „meg lőttek!” Dr. Katz Beke Mihály urnak rögtön aethert adott s mind ő mind a katona ki voltak annak téve, hogy a gyilkos rájuk lö. Rögtön orvost hívtak hozzá a seb megvizsgálása végett. Odaérkezett dr. Török József akad rendes tag s kijelentette hogy a beteg rövid időn felkelhet. A tettest Vég Gyula II-ik rendőrkapitány ur hallgatta ki. A merénylő neve Molnár Sándor, 45 éves, rev. vallásu, helybeli illetőségű, nagyon is rovott előéletű egyén. Először azt állította, hogy tettest azért követte el, hogy az ő hagyatékát Beke Mihály ur alitól megrovidította volna. E vallomását azonban rögtön visszavonta, s azt erősítgette, hogy ő Beke Mihály urat nem is ismerte, soha nem is látta, nem is akarta meggyilkolni, stetté treszégtség folytán követte el. Nem lehetven belőle több vallomást kicsikarni, a rendőrkapitány ur lánczavertette, s a felvett jegyzőkönyvvel együtt átadta az illetékes hatóságoknak, hogy méltó bünhődésért elnyerje — Beke Mihály ur sebt — a mint emlitettük — Dr. Török József ur azonnal megvizsgálta, s úgy találta hogy a kisebb fajta golyó a gerinc táján balról, a felső es alsó kabátot at-hatolva, a mellényben (talán ennek csatjában) megakadt az inget nem is érintette, mindazonáltal a testen, a vastaghason, kisebb zuzódást okozott, mely szerencsére csak olyan mervu, hogy a beteg, ki inkább az izgatottság, mint a seb miatt fekszik az ágyban, 2—3 nap múlva már felkelhet. Hosszabb ideig maradt a betegnél Dr. Katz Albert orvos ur is, ki a gyilkossági kísérletnek tanuja volt. — Beke Mihály urnál a nap folyamán egymást érték a látogatók, s déltájban ft. Révész Bálint püspök ur is meglátogatta. Mindnyáján őszinte örömeiknek adtak kifejezést, a meréylet nem sikerülte felett. — Már most felmerül a kérdés, hogy mi indíthatta a tettest arra, hogy Beke Mihály ur ellen, ki maga a megtestesült jó szívűség, e merényletet elkövesse? — A dolognak a legelfogadhatóbb magyarázata a következő: — Molnár Sándor 15 évi fegyházbüntetést állott ki. Hlavan, apa gyilkosság miatt. Azon időben, midőn e gyilkosságot elkövette, Beke Mihály

nával egyedül maradt, visszanyerte bátorságát s így szolt: — Miért remeg úgy tölem kisasszony? Krisztina zavarodva válaszolt: — Bocsásson meg nekem Sire, ha reszketek, de én szegyenlem magamat öntől ez öltözetben. Szabad e anyámat elhívnom? — Mire való volna az? — szolt a király kedvtelenül. — Hát akkor midőn azzal a fiatalallal együtt csevegett, hívta e őt? Vagy talán fel velem egyedül lenni? — Megsértetem e valaha kegyedet? Fájdalom, én nem tudom ugy megnevetetni azokat, a kiket szeretek. Én nem csak felelmet idézek bennök ele, pedig ez egyáltalán nem ohajom, és ez onnan van mert még eddig örömem vagy bánatom senkinek a részvédé nem kelté föl. Még azok is kik rám irigykednek, sajnálkoz-nának rajtam, ha szivemben olvashatnának. E különös vallomás felett elcsodálkozván Krisztina, kiejtő kezéből cseresznyével telt kalapját. A fiatal király lehajlott, hogy azt föl-emelje s a kihullott cseresznyét szedeg tte föl a földről. E mulatság tetszett neki E közben Krisztina furtei érin ek homlokát. A király elpirulva hőkent vissz. Ugyanezt lehet Krisztinánál is látni. A király néhány pillanat múlva hogy zavarát elrejtse, egy néhány szem cseresznyét, száránál fogva összeszedve így szolt. — Megengedi e nekem kisasszony, hogy sajátjából valamit lefogallassak? — Hát nem minden az öné az Sire, mi francia talajon terem? — kérde a hölgy nyájas mosolyal. — Igaz; kivéve a sziveket, — susogá az ifju fejedelem. — Szeretettel nem lehet erő-tetni. — Kegyed is az én elleneim közé tartozik kisasszony? — En hűséges családból származtam felség, és ön az én királyom! (Folyt. köv.)

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

BIRÓ URAM . . .

Bíró uram! vegye föl a panaszom: Mindig iszom, mégis egyre szomjazom. Hej, de annak nem a csaplár az oka, — Bíró lánya édes tilos ajaka.

Bíró uram! mondja meg a lányának: Bankóra is sok szép angyalt pingálnak Hej, de mindnek csak az az egy hibája: Egy sincs oly szép, mint a kelmed leánya!

Czitálja fel őt a falu házára, Tiltsa meg, hogy kimenjen az utcára: Mert ha kimegy, szerelmes lesz beleje S buba borul egész falu legénye!

Csakornyai Lajos.

A vak leánya.

(Francia regény.) 39. közlemény.

— Én soha sem voltam oly számító Sire, — válaszolt Concini szemtelenül. — Az eféle dolog a sóstiszteket, zsidókat és a lom bardokot illeti.

A király komolyan közeledett hozzá s halkan szigorú tekintettel kérdezé: — Megtartotta e ön ígéretét?

— Ép azért jöttem, az erdőben fölkeresni felségedet, hogy buzzalgalm felett ítélhessen. Felséged már vadás'ra ra indult, midőn én az aranykirálynőtől távoztam, kinek a Ret-hel bevételeire vonatkozó híreket részletesen eléadtam Diesteljes nap volt ez Sire az ön kormányára nézve!

— Még diesteljesebb leendett ez, ha én a marsalt jól elpáholtam volna. Fájdalom azonban, engem még mindig gyermekszámban veszel.

nek. Trombitát nyomnak kezembe, de a kardot megtagadják tőlem.

— Felséged ek elete s kkal drágább, semhogy . . .

— De hát lehetséges volt önnek Rethel bevétele fölértesülni, holot én még nem is olvastam az arra vonatkozó sürgönyöket.

— Ha felséged megengedi, hogy egyedül kísérhessen — szolt sugra a marsal — csak-hamar sikerül bizonyítanom mely őszinte hű szolgálja vagyok én. . . B szep szökevényet pedig visszahoztam a kalitkába.

A király elpirult és köhécselt, hogy zavarát elpálástolhassa.

— Albert — szolt aztán, — neked a vadászatra vissza kell térned. A mi pedig a sort illeti, Marsal ugy vegye át kísérom szerepét s kövessen.

— Én önt nem fogom Sire, a irhedett Signor Concini védelmére bízni, — szolt Luy nes Albert bosszusan.

— Nekem az e kötelességem; hogy önnek kísérorje legyek és én e kötelességemhez hű maradok

— Ön nagyon is bizalmatlan legjobb barátjához — válaszolt az olasz guymosolyal — O felsége azonban azt teszi, mi neki tetszik

Külbömben is ugy velem, hogy négy szem közt illó számolnom ama gyöngéd természetű küldeté fölül, melylyel engem ő felsége megbizott.

Aztán halkan tevé hozzá. — Sire szükséges volt a királynő előtt titokban tartanom e megbízást, nehogy a Thornstein család érdekeinek ártsak

— Ön ér ett eugem Albert, — szolt a király nyugtalanságát rejtgetni törekedve s Concinihez fordulva így szolt:

— Jelölje ki az utat előttem Marsal én követni fogom.

Körülbelül egy negyed órával később egy kiskerttel környezett favágó kunyhóhoz érkeztek. —

ur vo
k ö t e
dorra
nyire
kegyel
rea. T
lodi u
b o s
hagya
a kir.
már r
urat v
töltet
gondiv
szerke
rénylet
hatvan
erte s
dott B
semmi
„me g
I
vetkez
vataln
bordán
mekko
mellet
azonba
nak és
Mihály
helyise
orákba
B
látta
e pillá
lag jól
hatók
golyó
F
tük a
látun
laltun
nagy
nár bo
tem he
vényes
den fö
gyilko
hatva
a lövés
késre
felém
pallója
akarsz
mire f
danun
a beteg
doggát
ték. A
véd jut
megjel
tűntet
hogy a
honvén
góság
sietett
szek ta
léklap
törvény
tisztelt
lyes kor
sen va
közöttü
relmed
szakad
viszhang
nem tel
det a t
megörö
átgond
vozásod
csu véte
te szet
tában
elnöki
tosan
hogy m
gyar C
telmébe
eszköz
valóban
melyet
tozásod
ven, va
melyen
talos er
sággal
yatarso
akaróju
kének.
hordoz
örömd
bened
őszinte
tunk m
a tölde
megyöz
majd e
tőlünk
sod ter
tenni i
rény ki
ni írá
tisztelet
sunknak
nyugal
tekb-n
a melye
hosszu

ur volt a városi tiszt ügyész, s mint ilyen, kötélt halált indítványozott Molnár Sándorra. (A következők megmutatták, hogy mennyire jogos volt ezen indítványa) A legfelsőbb kegyelem azonban fegyházbüntetést szabott rá. Tehát Molnár Sándort, ki úgy látszik valódi megrögzött gonosztevő, mai tettében a b o s s z u vezérelte. Azonkívül volt neki némi hagyatéka is az árvaszéknel, melyet azonban a kir. ügyészség, rabtartási költségei fejében már régen lefoglalt. E miatt is Beke Mihály urat vádolta a gonosztevő, s rajta akarta kiöltöni bosszuját, — mely azonban — hála a gondviselésnek — nem sikerült! Megjelent szerkesztőségünkben egy idősebb nő, ki a mérenyület elkövetésekor éppen vizért ment a hatvan-utcai kútra. A golyó őt is csaknem érte s ballotta, hogy a tettes ezalatt kifakadt Beke Mihály ellen őt vagyonának megsemmisítésével vádolta s azt kiáltotta rá, hogy „megöllek!”

Dr. K a t z Albert egy névjegyen a következő jelentést adta át a polgármesteri hivatalnál: „A hatvan baloldalt, k. b. a 12-dik bórának megfelelőleg, k. b. kis tallér mekoraságban, köztvetlenül a g e r i n c z a g y mellett, felületes bór-horrsolás találtatott, mely azonban élelken verző s az egyszerű zúdosnak és veszélykivülnek tekinthető.” Beke Mihály az első zavarban lakása egy mellékhelyiségében fekdűtött le s meg ma delutáni órákban rendes fekhelyére v i t e t i k a t. — Először dr. Katz ur által erősítő szerrel látattatott el, d e 11-kor borlevest élvezte s e pillanatban — d. u. 2 órakor — is aránylag jól érzi magát. Ugyanez orvó-urnál találhatók a felsőkapát szövetének és belésének a golyó által kiszakasztott foszlányai.

Fentebbi sorok írása után felkerestük a féltett beteget, kit eszméletlenül találtunk s e szavakkal fogadtuk: „Jobban vagyok!” Az eseményt így adja elő: „Molnár bosszúból lehetett rám mert éntéltettem halálra, mint az akkori városi törvényszék t. ügyésze. A halálos ítélet minden fórumon megerősítést nyert s az apagyilkos csak aztán kapott kegyelmet. A hatvan-utczán követett nyomban s midőn a lövés hangjára, füstjére és az érzett lökésem visszafordultam, láttam, hogy újra felém tartotta a fegyvert. Én a pásti-köz pallójáról leugorva, rákiáltottam: „Mit akarsz?” Ezután nem emlékszem semmire!” — Eddig a beteg előadása. Mondanunk sem kell, hogy a részvét óriási; a beteg lakháza előtt egész néptömeg álldóglát s a részvét-látogatások egymást érik. Általános óhaj, hogy a derék közhonvéd jutalmat nyerjen. Felebb valói szintén megjelentek Beke urnál s valószínűleg kiüntetésben részesíték bátorságáért; illő, hogy a város is megjutalmazza azt a derék honvéd-t, ki Debreczen egyik példás buzgósgú tisztviselőjének ily önfeláldozólag sietett segítségére.

Emléklap. A helybeli kir. törvényszék tagjai a következő szöveggel ellátott emléklapot nyújtották át Szegény István urnak, törvényszékünk volt elnökének: „Szeretve tisztelt, kiérdemült elnökünk! Azon ünneplés komoly percek hatása alatt, midőn egészen váratlan tudomásunkra jutottad, hogy a köztünk fennállott hivatalos kapocs saját kérelmedre történt nyugdíjaztatás folytán megszakadt, érzékeny bucsu szavaid szavainkon viszhangra találnak, első meglepetésünkben nem tehetünk mást, mint azt hogy érdemeidet a teljes tanács hivatalos jegyzőkönyvében megörökítettük. Midőn azonban higgadtan átgondoljuk, hogy ki voltál te nekünk és távozásoddal mit veszítettünk, azon hivatalos bucsu vedelt hiányosnak találjuk, s átérzünk, hogy te szeretve tisztelt volt elnökünk teljes tudatában a hazai függelenség magasztos elvének, elnöki jogaidat a hivatalos teren oly tapintatosan gyakoroltad felettünk és irányunkban, hogy mint primus inter pares, a valódi magyar Collegialis viszonyt a szó legteljesebb értelmében fenntartottad, a hang a modor, az eszközök, melyekkel a testületet kormányoztad, valóban méltó volt igazi és nemes jellemedhez, melyet tartós betegségeddel járó kedély változások között is soha szem elől nem tévesztve, váratlan jött távozásod mindnyájunknak mélyen érzett megilletődést okozott. A hivatalos érintkezésen kívül őszinte magyar barátsággal viseltél hozzánk bírákhoz, kor és pályatársunkhoz, szerető bizalmas bátyjusk s jó akaratjunktól voltál a törvényszék ifjabb nemzedékének kiknek előmenetelét mindig szíveden hordozván azt lehetőleg előmozdítani legfőbb örömeid és gyönyörűséged volt. Midőn tehát benned ily nemes gondolkodású Elnököt, ily őszinte jó barátot bíró társat és jó akaratú bírtunk méltó az elzárkózás, a fájdalom mit a töltel megvalás kebleinkben éreztet és azon meggyőződésben hogy az együtt szolgáltatnak majd egy év tizedre terjedő ideje alatt mi is tőlünk lehetők igyekeztünk hivataloskodásod terheit megosztani, lehetőleg kellemezzük tenni: most midőn tőlünk megvált, ezen szerény kis emléklapban kívánunk kifejezést adni irántad érzett s folytonosan megartandó tisztelődnek szeretetűnknek s ragaszkodásunknak, egyszersmind pedig kívánjuk, hogy a nyugalom, melyre vágytál melyet teljes mértékben kiérdemeltél, legyen reád néve valódi, a melyet jó egészségben élvezni Isten részredre hosszú időközön át engedje minket pedig aján-

dékozz meg jövőben is barátságoddal s állandó jó indulattal, mit mindenkorra kiérdemelni legfőbb törekvésűnknek tartandjuk. Maradtunk őszinte tisztelet s ragaszkodással.

A felolvasó körből. Mezei Ernő ur, legkiválóbb publicistáink egyike, a felolvasókör jegyzőjének megígérte, hogy febr 2-án valamely aktuális, pusztán társadalmi kérdésről felolvasást fog tartani a debreczeni felolvasó-körben. A nagyérdeműek igérkező felolvasásra előre is felhívjuk a közönség figyelmét

Népesezés. A múlt év utolsó hetében született városunkban. I. Református törvényes 8 fiu, 11 leány, törvénytelen 1 leány, együtt = 20. Halvaszületett 2 fiu. Egybekelt 27 pár. II. Evangélikus született 2 gyermek. III. Róm. katolikus törvényes 2 fiu, törvénytelen 1 fiu, 3 leány, együtt = 6. IV. Zsidó 0. Elveszültek összes száma 28, melyet ha egybevetünk az elhaltak számával (34) a p a d á s = 6.

Rónaszék Gyusztávnak társulatunk kitűnő komikusának, holnap lesz a jutalomjátéka, mely alkalommal „A kukutyini bank” cz. bohózat kerül színpadra. — Rónaszék a mi közönségünknek osztalán kedvezence. Anyi derült perczet, anyi derült órat szerzett ő mi közönségünknek, hogy megérdemli a z s u f o l t h á z a t és a legzajosabb ovácziókat — Rónaszéknek csupán meg kell jelenni a színpadon. a közönség már is derült hangulatba jő. Komikuma gazdag, páratlan — a humor köve csillog benne. — De nemcsak mint színész érdemli meg az elismerést, hanem mint oly egyén is, kinek fő érdeme van társulatunk megmentése körül. Ő — mint a konzorcium elnöke — mindent elkövet a társulat érdekében Holnap jutalom-játékát a legmelegebben ajánljuk a közönség figyelmébe.

A honvédelmi miniszter körrendeletben tudatja a törvényhatóságokkal, hogy a cs. és kir. hadsereg lovasságához tartozó tartósan szabadságoltak és tartalékosoknak közvetlen bevonulása mozgósítás esetén hasonló módon történik mint az a többi csapatok legénységére nézve előírva van: egyáltalán elrendeli, hogy a mozgósítás előkészítése és végrehajtása tárgyában a járási tisztviselők köteleseit szabályozó utasításban az a rész, mely a cs. és kir. lovasság legénységére nézve kivetelt tesz, tör. törvényessége és iránt a járási tisztviselő is megfelelően utasítsanak.

Jótekonyság. Dr. Varga Gé a megyei főorvos ur mint leveleiben kifejezte gyakorlatinak találynak, hogy az ujevi gratulációk küldése helyett, az ékért megkariított összegek a helyi jótékony egyletek részére nyújtassanak ily czímen 5 frtot volt kegyes hozám küldeni, a helybeli jótékony nőegylet szükségletei fedezésére. — A midőn e szives adomány számadásom alá vételét nyilvánosan is elismerni szerencsém van: egyszersmint az igen tisztelt adományozó urnak egyletünk iránt táplált nemes érdeklődéséért a legőszintebb köszönetemet nyilvánítottam. Debreczen 1887. Jan. 4. Győri Elek nőegyleti pénztárnok

Jószág bálra, mely f. hó 15-én lesz, a páholyjegyek mártól kezdve válthatók a bál bizottsági pénztárnok Olchváry Zoltán lakásán kis-csapó-utca 369. szám alatt, legbiztosabban delutáni 2-3 óra között, belepti jegyek már szintén kaphatók Schwarz M Benő és Zádor Lajos urnak ízeletében.

A virág bál érdekében. A nőegylet által január 8-án rendezendő virág báltól már csak napok választván el bennünket, ismételve fölkerem a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy merendéseiket kegyeskedjenek mielőbb megtenni, még pedig azért, hogy egy a tableaux csoportosítás, mint a jelmezek összeállítására könyveben eszközölhető legyen. Miután rendkívül jó virágkészléttel rendelkeznünk, jelmez megrendeléseket egész a bál napjáig elfogadhatunk s a legnagyobb készséggel gondálk és izséssel kiállítatunk és pedig a lehető legolcsóbb árakban s nemcsak a meglévő virágokból, de bármely képzelt virágból is. — Nem kívántatik egyéb csak a virág megválasztása és az árak meghatározása. Ez árak mint már többször hangsúlyozva ismételtük, és most is jónak látjuk megemlíteni, 6-8 frttól kezdve szabattak meg, miután azok megszabását magunkra a megrendelőkre bizzuk Szivesen fölkerem ismételtén is mind azon szű öket, kik a tableaux szépsége emelése czéljából hajlandók gyermekeiket virágjelmezbe öltöztetni, legyenek oly jók, hogy a képeket tekintsek meg nálam. A megrendelési árak a lehető legolcsóbbak. Azon nagyszámu hölgyközönséget is kik a táncmulatságban egyszerű bál ruhában fognak megjelenni, igen szívesen fölkerem hogy bál ruháikhoz szükséges virág készleteiket a nőegylet által anyagi áldozattal előállított szép virágkészlétekből szerezzék meg. Veresné Szathmáry Teréz, nőegyleti elnök.

Táncmulatság. A h. szoboszlói ifjúság az izraelita iskolaépítési alap javára a „Bika” vendéglő nagyertermében 1887. Január hó 15-én sorsolással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti-díj személyenként 1 frt. Családjegy 3 frt. Kezdeté 8 órakor.

Table with financial data: Kamatozó betét 1327448, Szelvény eladás 4225, Érczépész 7008, Értékpapír 55,007, Folyó számla 403,3748, Előleg bélyeg 142, Házjóvedelem 5689, Üzleti költség 6, Jutalék 388, Függs követelés 61, Nyomatvány 105, Adó 80, Összesen 9037752

Table with financial data: II. Kiadás; Osztalékra 18,227, Leszámitolt váltókra 339,0917, előlegre 67,555, 20,700, Kamatra 3688, Kamatozó betét v. fizetésre 106,7124, Szelvény vásárlásra 19,777, 46,621, Érczépész 78,964, Folyó számlára 428,1828, Előleg bélyegre 142, Ház jóvedelemre 477, Üzleti költségre 2365, Tiszti fizetésre 10,830, Tőke visszafizetésre 30, Nyomatványra 89, Adóra 9323, Jótékony adakozásra 350, Igazgatók hasznórésze 1491, Perkiöltésre 73, Pénzkészlet 1887. jan. 1-én 17,169, Felszerelésre 5, Összesen 9037752

A dakozás. Az 1886-ik évben a debreczeni ref. egyház részére tett adományok és hagyományok kimutatása. 1-ör. A tőke pénzár részére: a) Adományoztak: Nehai Tolnai János és neje 200 frtot, b) Hagományoztak: Nehai Sárka Jakab 50 frtot nehai özv. Kerek Istvánné Molnár Rebeka 30 frtot. 2-ör. Az egyház Ispótlályi pénztár részére: a) Adományoztak: Debreczeni takarékpénztár 50 frt István gőzmalom társulat 50 frtot, Ipar és kereskedelmi bank 20 frtot, Iparjegyesületi takarékpénztár 20 frtot Gyógyszerész urak 17 frtot Alföldi takarékpénztár 10 frtot özv. Szabó Gáborné 10 frtot, Első magyar biztosító társulat 5 frtot, Magyar-francia-biz. társ. 5 frtot, Czaban Daniel 5 frtot Timár társ 4 frtot Fonciere bizt társ. 3 frtot, Körmives ifjúság 3 frtot Könyvkötőkész. 2 frtot, 50 krt Borny nyuzó társ. 2 frt 60 krt, Fehér Herman vendéglős 2 frtot, Gubás társ 2 frtot, Kolomper áruló társ. 2 frtot, Szappanos társaság 2 frtot, Vöfény társ 2 frtot Fehér ruha áruló társ. 1 frt 30 krt, Fazekas társ 1 frtot, Lakatos társ 1 frtot, Kerekgyártó társ, 1 frtot Fésűs társ, 1 frtot, Barna Józsefné 1 frtot, Kötélverő társ. 50 kr, Kalapos társ. 50 kr Olajütő társ. 40 kr, Percz süttö társ 2 frt, Iratosi János 2 frt, Bisothka István 10 frt, Szijgyártó társ. 1 frt, Zöldseg ár. társ. 1 frt, Gyümölcs ár. társ. 1 frt 60 kr. b) Hagományoztak: Nehai Sárka Jakab 50 frtot Nehai Kozák Ferencz né Molnár Erzsébet 50 frtot, Neh. Zsuzsanna Józsefné 25 frtot, Neh. Bör József és neje 25 frt, Cseresznyes Istvánné 10 frtot. 3-ör. Az ingyen iskolázatási pénztár részére Neh. Rzescey Józsefné Győri Klára 100 frtot hagományozott. 4-ör. Az egyháztanuló árak pénztára részére. a) Kerekgyártó társ. adományozott 1 forintot, b) Hagományoztak: Neh. Kozák Ferencz Molnár Erzsébet 50 frtot, Neh. Bör József és neje 25 frtot, Neh. Szilágyi Péter Mihály 10 forintot. 5-ör. A szegények temetkezési alapja adományoztak: Neh. Öry Istvánné örököséi 50 frt, Özv Szabó Lajosné 5 frtot 10 frt, Pethő István 6 frtot, Egy bárány utcai lakos 5 frtot, Egy áttért izraelita nő 5 frtot Özy Koncz Lajosné 4 frtot, Balog testvérek 3 frt. Egy névtelen 2 frt, 30 krt Bancsi Mihály 1 frtot. 6-ör. Az urasztalára bort ajándékoztak: Vecsey Viktor Kovács István, Kiss Albert Sós János B. Nagy János, Aron Emmanuel, Kuzsik Gábor, Pinczés Mihály, 7-er. Nehai özv. Fekete Gáborné Baranyi Eugenia asszony a 2554 sz. házat, és házatúáni külső földjét a debreczeni ref. egyháznak hagományozta. 8-ör. Denjén Imréné Bikfalvi Laura asszony a nagy templomba egy keresztelő tála alá való saját kezűleg készített terítő ajándékozott 9-er. Boros Sándor és neje Bánai Julianna asszony az ispotályi templomba egy értékes márvány keresztelési medenczét ajándékoztak. 10-szer Özy Baróthi Istvánné Boruz Julianna a czeg led utczán épülőben lévő templom urasztalára egy értékes ezüst kelyhet ajándékozott. 11-er. A czepléd-utczán épülőben lévő új templom hoz szükséges tégláknak természetben behozatalához, vagy a téglák beszállításáért fizetendő összeghez járulnak: Pinczés Mihály behozat 10,000 téglát, Özv. Kálmán Józsefné 10,000-t, Szilágyi János 3,000-t Győrfy József 2,000 t B. Nagy János 2,000 téglát és 10 szekér homokot, Bihary István 1,000 téglát és 10 szekér homokot, Vilmányi György 1,000 téglát, Laboncz János 600 téglát, Papp Ferencz 20 szekér homokot Kovács Péter 6 szekér homokot, Özv. Hegyi Mihályné 25 frtot Simonffy Imre 10 frtot, Sáp Samul 10 frtot. Egy bárány-utczai lakos 5 frtot, Kertész János 5 frtot, Nagy István 4 frtot Nagy Sándor timár 3 frtot, Debreczeni Gábor 2 frtot, Kiss Gábor timár 2 frtot, Özv. Farka Istvánné 2 frtot, Boldog István 2 frtot, Kulcsár József 2 frtot, Özv Bakos Sándorné 2 frtot Kelemen Gábor 2 frtot, Kertész Mihály 1 frtot Tóth Ferencz iparos 1 frtot, Rab László 1 frtot,

Király Sándorné 1 frtot, Özv. Tömösváry Gáborné 1 frtot, Sipos Gábor 3 régi ezüst huszast. Debreczen 1886 Deczember 31-ken. Bancsi László számvévo

A szomszédból. Halálozás. Nagykalói Kállay Emauel, Szatmármegye legkiválóbb családfajának sarja, Kállay Albert egyetértő főispán atya szatmármegyei birtokán, 74 éves korában meghalt — T. ü. Ermihályfalvan Osztreicher Lázárnak igen jó karban lévő dohány-hodója, a benne lévő dohánynyal együtt leeggett. Sem az épület, sem a dohány nem volt biztosítva. — Nagy lopás. Szentiványi Gyula bikszádi fürdőtalajdonoshoz a mult hó 24-én éjjel betörték s nagy értékes ingóságokat loptak el. — Mura y Károly, az „Arad és Vidéke” volt segédszerkesztője, a nagyváradi „Szabadság”-hoz lépett át hason minőségben. — Kilesza d i j p ü s p ö k ? Nagy-Váradra püspök — hir szerint — Schlauch Lőrincz szatmári püspök fog kinevezettni. — Pálya d i j. Dr. Karácsony János, nagyváradi olasz segédlelkész, „Szt. Jánost” csnádi püspök élete és művei” czimű történelmi művével az országos hittudományi karnál 600 frt pályadíjt nyert

Gyilkosság és öngyilkosság. Kis Marjáról írják — ha bár kissé későn — a következő borzasztó esetet: Decz hó 9-én Kovács Imre, kismarjai lakos Rápóti Ferencz né szül Kupás Esztert az ablakon át meglötte. Az eset előzménye a következő: Kupás Eszter 40 éves asszony elvált a férjétől s egy ideig Kovács házában lakott. Ide-vel azonban megunva Kovács erkölcselen elvált, elköltözött s Jó Gábor házában bérlet lakást A fent említett napon Kovács hita Kupás Esztert, hogy menjen vissza hozzá lakni. Mivel pedig az asszony nem mutatkozott erre hajlandónak, Kovács fenyegetések között eltávozott. Ugyanaz nap este 5 órakor Kovács a Jó Gábor ablakán belélt a szobába s az ott lévő Kupás Eszter rögtön összerogyott. — Jó kifutott rögtön az utcára s látta, aminet Kovács egy ketyevő puskával elfut az eset nagy feltűnést keltett a közönségben, de Kovácsot senki sem bántotta. Midőn másnap reggel rokonai lakására néztek hogy lássák mit csinál, meglepetve látták, hogy agyán fekszik keresztül lött mellél. Lelkiismereti furdalásai miatt nem tudt nyugodni. A megsebesített asszony azonban felgyógyult Ime egy a falusi drámák közül!

Debreczen Péterfia postamesterével számos pályázók közül, a jelenben is helyettes postamester Balla Irén kisasszony nevezetett ki

Közös névnyilvántás. Szomorú kötelességemnek tartom mindazon rokonaimnak barátainak és ismerősöknek, kik boldogult szeretet egyetlen fiam temetése alkalmával megjelenésükkel fájdalomban osztozni kegyesek voltak, halás köszönetemet nyilvánítani: Özv. Papp Józsefné szül Zagonyi Sára.

Zeneesetely. Rác Károly j e l e s zenetársulata holnap este a Vilmos Lajos, sörcsarnokában, zeneestélyt tart.

X s a k i o l e s o s á g a s k i t ű n ű hatása okozta, hogy igazi népies háziszere lett. Budapest. Tekintetes ur! Besszes soraimra tudatom, hogy a svájci labdacsoport Török József ur gyógyszerzárából kaptam. Hatásuk reám igen jó volt, azok használata ellen semmi kifogás sem tehető: én e labdacsoport rossz emelését, rendetlen székelés, s nő életmódból eredő vértelenség — fejme — ellen szedtem: már az első doboz használatakor éreztem a jó eredményt: megijött rendes székelésem, gyomrom jól emészt, étvágyam is tetemesen javult s fejem sokkal könnyebb lett. Most már csak is hálaul tartozom a Tekintetes urnak. Kitiűnő labdacsait több ismerősömmel s nevezetesen bátyámnak is ajánlottam, a ki makacs székelésében szenved, ő is hozott már Török J. úrtól négy dobozzal Fogadja ismételve köszönetemet jeles labdacsaikat, melyeket ezután is ajánlani fogok más szenvedőknek Tisztelettel, Balogh Zsigmond géprajzoló. Budapest. II. ker. a 18. sz. házban, 11 ajtó. — Mivel Magyarországon Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsaikat sokféle utánzatai léteznek, gondosan meg kell figyelni, hogy mind-nem dobozban megvan-e a védőjegy: egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláírása.

Közgazdaság Budapesti gabnaárak. A határidők hivatalos jegyzése: Buza tavaszra 9.38 — 9.39 frton. Buza őszre 9.3 — 8.95 frton Tengeri május — júniusra 6.22 — 6.23 frton Zab tavaszra 6.62 — 6.63 frton. Káposztarepeze aug.—septemberre 11.4 — 11.4 frton.

Debr. Színház.

Holnap szerdán, 1887 január 6-án Rónaszéki Gusztáv jutalmára, bérletszűnetben, itt először:

A kukutyini bank.

Bohózatos népszimű Irta: Polgár i Kálmán Felelős szerkesztő Gáspár Imre. Kiadó Kutasi Imre

